

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrs 20 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D.

Upravištvu: Knaflcova ulica štov. 5, pritličje. — Telefon štov. 304.

Uredništvu: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štov. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Viharno ozračje

Evropa je prišla zopet v perijodo političnih in mednarodnih trzavic, ki se z matematično doslednostjo pojavljajo vsakih par mesecev. Kamorkoli pogledamo, povsod vidimo notranje politične, a tudi mednarodne kritične situacije, ki sicer niso v direktni medsebojni vzročni zvezi, ki pa druga drugo omogočajo in celo postružajo.

V ospredju stoji kriza Društva narodov. Zdelo se je že, da so odstranjeni ne ovire, ki so razbile marčno plenarno zasedanje Društva narodov, ko je delegat Brazilije s svojim vetom onemogočil sprejem Nemčije. Na zadnjih sejah pa se je pokazalo, da vztraja Brazilija na svojem stališču, in njen delegat je najvil celo izstop Brazilije iz Društva narodov. Ker Zedinjene države in Argentina v njem že sedaj ne sodelujejo in je treba računati, da bodo Braziliji sledile tudi druge južnoameriške države, bo Amerika s tem faktično izločena iz Društva narodov. Zato ne preseneča, da se iz Amerike pojavlja predlog, naj mesto enotnega ženevskega osnujejo tri društva narodov, ki bi si razdelila svoj delokrog na Avropo, Azijo in Ameriko. Ni še gotovo, ali se bo dal ta načrt realizirati, vsekakor pa se ne da tajiti, da preživlja Društvo narodov najtežjo krizo, od kar obstoji.

V izredno težavnem položaju se nahaja tudi Nemčija. V nedeljo teden se vrši ljudsko glasovanje o brezodškodninskih zaplemih premoženja bivših nemških monarhov in knezov. Vlada napenja vse sile, da se pred tem glasovanjem sprejme parlament zakon, ki ustvarja nekako kompromisno pot. Knežje premoženje bi se sicer zaplenilo, vendar pa bi knezi dobili zanj primerno odškodnino. A to bi bil ta zakon sprejet, se nadeja vlada, da bi potem predlog za brezodškodninsko zaplembo pri plebiscitu propadel, ker bi seveda morale biti proti njemu vse stranke, ki bi v parlamentu glasovale za kompromisni zakon. Ta zakon pa odločno odklanjajo na levi socialisti in komunisti, na desnici pa nacionalisti, tako da ni izgledov, da bi bil sprejet.

Proti brezodškodninski zaplembi so se glasno izjavili poleg protestantskih cerkvenih funkcionarjev tudi katoliški škofi. Najbolj neprijetno za nemško politiko pa je, da se je v tem oziru skrajno eksponiral tudi predsednik Hindenburg. Ako bi bil pri plebiscitu predlog kljub temu sprejet, bo moral Hindenburg odstopiti, kar lahko povzroči v Nemčiji zmešnjave z nedoglednimi posledicami.

Angleško javnost slejkoprej razburja rudarska kriza, ki se kar noče približati rešitvi. Veliko zanimanje vzbuja tudi konflikt v liberalni stranki, ki sta jo oba njena voditelja Lloyd George in Asquith razcepila na dve frakciji. Vedno bolj se kaže, da je liberalna stranka v Angliji doirala.

V stalni krizi živi francoska vlada, kateri izpoveda tla pod nogami vedno naraščajoča valutna kriza, ki ji niti premeteni Briand ni kos. Zato se pojavljajo zahteve o močni koncentracijski vladi, v katero bi vstopili tudi desničarji s Poincaréjem na čelu. Da bi tak prevrat odločilno vplival tudi na mednarodno situacijo, je jasno.

Serijo bi lahko nadaljevali še dolgo. Nejasen je položaj na Poljskem, izredno zamotan na Češkoslovaškem, v Španiji se majoje opore generalске diktature in v Jugoslaviji — no, tudi pri nas vsaj v tem pogledu nočemo zaostajati.

RATIFIKACIJA RUSKO-NEMŠKE POGODBE

Berlin, 11. junija. Državni zbor je včeraj ratificiral rusko - nemško pogodbo. Za ratifikacijo so glasovale vse stranke razra komunistov, ki stoji na stališču, da sme Rusija sklopiti pogodbe samo z onimi državami, ki so sprejele sovjetski državni sistem. Zunanji minister dr. Stresemann je navajal razloge za sklenitev te pogodbe, naglašajoč, da države, ki so sklepale locarnsko pogodbo, niso nikdar od Nemčije zahtevale, da vstopi v protirusko fronto. Rusko - nemška pogodba v zvezi z locarnsko pogodbo nudi važno garancijo za mirni razvitek Evrope.

ATENTATOR NA RADIČA IZROČEN SODIŠČU

Beograd, 11. junija. Slavko Mihčič, ki je v Stari Pazovi poskušal atentat na predsednika HSS g. Stepana Radiča in je bil aretiran, ker je imel pri sebi bombo, je najprej prestal 14dnevni policijski zapor, nakar so ga izročili sodišču, ki ima nalogo nadaljevati preiskavo proti njemu.

Razprava o poljedelski krizi

Na današnji seji Narodne skupščine so ministri odgovarjali na interpelacije o kmetijski krizi. — Omalovaževanje razprave s strani vladne večine.

Beograd, 11. junija. Današnja plenarna seja Narodne skupščine je bila nepričakovano zgodaj otvorena. Pričela se je že ob 9.10 dopoldne. Skupščinsko predsedstvo je naznanilo, da se verifikacijski odbor podal poročilo, da se overovi za narodnega poslanca Davidovičev demokrat Sima Djukić, mesto odstopivšega Mihajla Živkovića.

Narodna skupščina je nato prešla takoj na dnevni red, k razpravi o interpelaciji ožje opozicije poslancev dr. Sečurova in tovaršev glede poljedelske krize. Interpelacija je bila naslovljena na poljedelskega, finančnega in prometnega ministra. Značilno je, da se vladna večina prav nič ni zanimala za ta važni gospodarsko-politični problem in se je razprava vršila skoraj pred prazno zbornico. Interpelacija naglašala, da je bilo v letih 1924/25 poljedelstvo intenzivnejše in aktivnejše kakor v letih 1925/26. Cene poljedelskim pridelkom so padle za 30 do 50 % in v poljedelstvu je nastala težka kriza. Interpelacija poziva vlado, da ukrene vse potrebno za povzdigo in razvoj poljedelstva. Interpelantje zahtevajo v prvi vrsti znižanje izvoznih carinskih tarifov za vse poljedelske produkte, kakor tudi znižanje železniških tarifov. Vlada mora posvetiti temu vprašanju največjo pozornost. Interpelacija zahteva, da uredi poljedelski minister izvozne carine za poljedelske produkte in da zmanjša izvozne carine za vse poljedelstvu potrebne orodje. Interpelacije tudi zahtevajo, da vlada odpravi sladkorni kartel in druge kartele, ki so v zvezi s poljedelskimi izdelki. Poljedelski minister g. Ivan Pucelj je prvi odgovarjal na interpelacijo. Navajal je razne statistične podatke. Po njegovem mnenju se opaža v vseh evropskih državah poljedelska kriza. Severna Amerika je letos povišala poljedelske izdelke in je obdelala za 3 milijone ha več

zemlje kakor prejšnja leta. Leta 1925. je pridelala Amerika 23 milijonov ton žita, celokupna potreba na žito pa znaša v svetu 16 milijonov ton, tako da je po statističnih podatkih poljedel. instituta v Rimu znašal previšek 7 milijonov ton. Ta zavod tudi konstatira, da se je leta 1925. pridelalo največ cereali, odkar se vodi redna statistika. Velika ponudba poljedelskih pridelkov na svetovnem trgu je tudi povzročila, da so cene tem pridelkom padle.

Važen faktor, da so cene našim pridelkom padle, je pa tudi nagli skok dinarja. Začetkom žitne kampanje so bile dalje po svetu lansirane vesti o veliki žetvi v Rusiji. Rusija je sploh najmočnejša konkurentinja našim poljedelskim pridelkom. Minister je pripravljen, da izvede gotove odredbe v svrhu olajšanja krize v našem poljedelstvu. V prvi vrsti bo v to pripomogla izvedba zakona o poljedelskih kreditih.

Po mnenju poljedelskega ministra so pogodbe, sklenjene z Avstrijo in Italijo, za nas povoljne. Priporočila na tudi vsem faktorjem temeljito štednjo. To je vse, kar more on kot minister storiti.

Finančni minister dr. Niko Perić je nato podal izjavo glede znižanja izvoznih in izvoznih carin. Je mnenja, da sedaj ni moment, da bi se znižale te carine.

Prometni minister dr. Vasa Jovanović je odgovarjal na interpelacijo glede znižanja železniških tarifov za poljedelske produkte. Železniški tarifi niso krivi poljedelski krizi, ker po statističnih podatkih znaša izvoz poljedelskih produktov po železnici samo 7 %, dočim se 93 % izvozi po vodi. Železniški tarifi so v primeri s tarifi drugih sosednih držav še precej nizki.

Seja je bila ob 13. zaključena. Popoldne ob 15. se debata o gospodarski krizi nadaljuje in bo trajala najbrže pozno v noč.

Izstop Brazilije iz Društva narodov

Svet Društva narodov zaključuje svoje seje. — Brazilski delegat naznanja izstop Brazilije. — Španija protestira proti zastopljanju.

Ženeva, 11. junija. Japonski delegat baron Ischii je na privatni seji sveta Društva narodov podal poročilo o projektu Robert Cecilja glede reorganizacije Sveta Društva narodov, ki predvideva 9 nestalnih mest. Danes se to poročilo prečita na javni seji sveta Društva narodov.

Svet Društva narodov je sprejel predlog francoske vlade glede pogodbe o mednarodni organizaciji za pobijanje falsificiranja bankovcev. Sestavljena bo v ta namen posebna pravno-finančna komisija, ki jo je predlagal delegat dr. Beneš.

Italijanski delegat Scialoja je predlagal, da se stopnjema odpravi finančna kontrola nad Madžarsko. Grof Bethlen se je v toplih besedah zahvalil italijan-

skemu delegatu Scialo-ju za njegov predlog.

Povodom razprave o reorganizaciji Sveta Društva narodov je španski delegat protestiral proti temu, da bi se Španija uvrstila v države II. razreda in je izjavil, da Španija vztraja pri svoji zahtevi za stalno mesto v Svetu.

Delegat Brazilije Mello Franco je v imenu svoje vlade izjavil, da se Brazilija v septemborskem zasedanju ne bo več kandidirala in da se sploh umakne iz Društva narodov. Brazilija je sodelovala z vremen v Društvu narodov. Mora se pa pridružiti stališču Argentine.

Pariz, 11. junija. »Matin« javlja, da bo vprašanje o razorožitvi na predlog Anglije odgojeno, do septembra ti.

Pogajanja z Grčijo

Beograd, 11. junija. Naš poslanik v Atenah Panta Gavrilović je prisel v Beograd ter je včeraj in danes deli čas konferenc z zunanjim ministrom dr. Ninčičem. Poslanik Gavrilović je obvestil dr. Ninčiča o željah grške vlade, da se nadaljuje pogajanja med našo in grško delegacijo. Poročal je obenem zunanjemu ministru o vseh važnih aktualnih vprašanjih, ki se tičejo važnih aktualnih vprašanj, ki se tičejo važnega pakta. Diplomatični krogi zatrjujejo, da pride vprašanje o balkanskem paktu na dnevni red konference Male antante na Bledu. Zunanji minister dr. Ninčič je danes tudi razpravljal z načelniki oddelkov zunanjega ministrstva o programu konference Male antante na Bledu. V glavnem gre za vprašanje podaljšanja zavezniških in vojaških pogodb, sklenjenih med Češkoslovaško, Rumunsko in Jugoslavijo.

RUDARSKI ŠTRAJK V ANGLIJI

London, 11. junija. V poslanski zbornici je izjavil minister Johnson Hicks, da je vlada dobila točne informacije, da je za Anglijo nakazanih več sto tisoč funtov iz Rusije kot podpora stavkajočim rudarjem. Vlada je ugotovila, da je ta denar nakazen od ruskih delavskih organizacij.

Grof Bethlen oklofutan

Ženeva, 11. junija. Včeraj dopoldne ob 11. je prišel v kuloarje Društva narodov neki Ivan Justh, madžarski begunc in generalni tajnik Madžarske republikanske stranke, in je ustvil ministrskega predsednika grofa Bethlena, ko je zapuščal posvetovaknico, kjer je zboroval madžarski odbor. Prisloil je grofu Bethlenu klofuto. Justh je bil prepuščen v palačo z dovoljenjem glavnega tajništva, kjer se je izkazal z legitimacijo pariškega lista »Ere Nouvelle«. Po napadu so ga aretirali. Pri sebi je imel tudi posebno protestno spomenico proti sedanjemu režimu na Madžarskem. Ivan Justh je sin bivšega predsednika madžarske narodne skupščine in voditelja republikanske stranke Julija Justha. Izjavil je na policiji, da je moral pobegniti v inozemstvo radi političnih nasprotstev in da se izogne neki zaporni kazni.

Budimpešta, 11. junija. Madžarski listi javljajo k napadu na ministrskega predsednika grofa Bethlena v Ženevi, da je bil Ivan Justh obsojen na poldrugo leto radi poveljevanja in da je zato pobegnil v inozemstvo. Bival je ves čas v Parizu ter je bil član Lige za obrambo človeških pravic.

Konflikt med Italijo in Češkoslovaško

Italijansko poslanstvo protestira v imenu vlade proti političnim shodom, na katerih se kritizira fašizem. — Češkoslovaška vlada bo take shode v bodoče prepovedala.

Praga, 11. junija. Med češkoslovaško in italijansko vlado je prišlo do spora. Pretelko sredo je bila v Plznu javna skupščina proti fašizmu, ki so jo sklicali socialisti in udruženje češkoslovaških legionarjev. Na tem zboru je govoril tudi narodni poslanec in župan mesta Plzna Piek, ki je v ostrih besedah napadal italijanski fašizem in njegove metode. Italijansko poslanstvo je na podlagi poročil v listih izročilo po nalogu rimske vlade češkoslovaški vladi noto, v kateri Mussolini zahteva zadoščenje za žaljive izjave poslance Picka proti italijanskemu fašizmu. Pooblaščen minister dr. Girs je sporočil vsebino te note poslancu Piku. Ta je izjavil, da vztraja pri svoji izjavi in da nima nikakega razloga, da bi se opravičeval, ker s svojimi izjavami ni imel namena napadati in žaliti italijanski narod kot tak, marveč samo metodo italijanskega fašizma, ki odjemlje tuje premoženje, organizira umore,

požige in poboje. Italijanski fašizem ni identičen z italijanskim narodom.

Zunanje ministrstvo je včeraj izročilo italijanskemu poslanstvu kratek odgovor, ki naglašala:

»Ministrstvo zunanjih del se je prepričalo v razgovoru z županom Piekom, da je res, da je on kritiziral fašizem, toda njegove besede nimajo takega značaja, da bi se moglo smatrati, kakor da je hotel s tem posl. Piek žaliti italijanski narod. To ni bila njegova namena, ker je posl. Piek po svojem mišljenju prijatelj italijanskega naroda. To je tudi dokazal kot župan mesta Plzna povodom poseta italijanske delegacije.«

Politična vrhovna uprava je razposlala vsem podrejenim oblastem okrožnico, ki zabranjuje na javnih zborovanjih napade na italijanski fašizem. V slučaju teh napadov bo vsako tako zborovanje razpuščeno.

Viharna seja češkoslovaškega parlamenta

V sredo se je vršila seja češkoslovaškega parlamenta, ki je bila takoj spčetka zelo viharina. Pod vodstvom komunistov so namreč vprizorili čl. socialni demokrati, socialisti, nemški socialni demokrati in nemški nacionalisti formalno obstrukcijo. Nastopili so takoj s predlogom, naj pride ministrski predsednik nemudoma v Narodno skupščino in poda ekspozé o znanih jezikovnih neredbah. Češki socialni demokrati in čl. socialisti so se dali zapeljati tako, da so glasovali za ta predlog, ki ga je stavil komunistični poslanec Haken. Predlog je pa propadel. Za je glasovalo 99, proti pa 134 poslancev.

Nato sta poslanca Zeminova in Buřival zahtevala, naj pridejo pred parlament člani vlade, na čelu z ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom dr. Benešem. Čuli so se klici: »Dr. Beneš je v Ženevi!« Opozicija je kričala: »Kaj zato? Pokličite ga brzojavno iz Ženeve!« Takoj mora biti tu!« Tudi ta predlog je večina odklonila. Predsednik je hotel preiti na dnevni red. Prva točka dnevnega reda je bila debata o agrarnih carinah. Na tribunu je stopil referent poljedelskega odbora dr. Zadina, ki ga je sprejela opozicija z ogorčenimi medklci. Socialni demokrati in komunisti so začeli solidarno razbijati po pulih. Čuli so se klici: »Razpišite nove volitve!« Trije poslanci so predlagali, naj se debata o agrarnih carinah preloži. Predlog je propadel.

Splošen smeh je nastal v zbornici, ko je komunistična poslanka Landova-Stychova predlagala, naj pride pred parlament minister narodnega zdravja dr. Schierl in poda referat o vplivu agrarnih carin na narodno zdravje. Predlog je bil med splošnim smehom odklonjen. Končno se je pričela debata o agrarnih carinah. Poročevalec večine dr. Zadina je stopil na tribuno. Komunisti in nemški socialni demokrati so začeli razbijati po klopet. Nastalo je tako ogorčenje in prerekanje, da poročevalec nihče ni slišal. Na vse strani so leteli akti in spisi. Opozicija je metala na tribuno vse, kar ji je prišlo pod roko. Komunisti so prepevali internacionalno. Kljub temu je poročevalec govoril dalje, odnosno narekoval steno gramom svoj referat. Nemiri in izgrezi so trajali do zaključka seje.

V ponedeljek, 14. junija ob 20. v dvorani hotela „Union“

Oratorijski KONCERT

pevskega zbora Glasbene Matice

dr. Božidar Širola: 1761

„Žrtva Abrahamova“

za soli, zbor in orkester.

Vstopnice v Matični knj-garni

Sneg na Predarlškem

Predarlško, 10. junija (Radio) Tu je zapadlo 50 cm snega. V Alpah divjajo veliki snežni zameti.

Veliki viharji v Parizu

Pariz, 10. junija (Radio) Velikanski viharji v Parizu in v okolici so razrušili brezščno postajo v Clichy in pretrgali veliko telefonskih in brzojavnih zvez.

Belgijska in francoska valuta

Bruselj, 10. junija (Radio) Demantirajo se vesti, da nameravata Belgija in Francija uvesti skupno akcijo za uvrstitev valute obeh držav.

Velika železniška nesreča

London, 10. junija (Radio) Pri Capetownu se je ponesrečil oseben vlak. Do sedaj je 15 mrtvih in 50 ranjenih.

Izseljevanje iz Besarabije

Bukarešta, 10. junija (Radio) Vlada je sklenila ukrepe proti vedno večjemu izseljevanju iz Besarabije. Ljudje se zlasti se-

Danes

SESTRA BEATA

ali

Tvoja želja je greh

s srčkanio MARIO MINDZENTI.

Predstave ob: 4., 6., 8. in 9.

Kino Ideal.

Borzna poročila

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10.95—11, Praga 167.697—168.697, Pariz 168.170—, Newyork 56.476—56.776, London 275.40—276.60, Trst 202.91—204.11, Berlin 13.50—13.54, Dunaj 800.375—804.375.

Valute: dolar 55.90—56.20, lira 203.50—205.50.

Efekt: 7 % invest. pos. 1921 70.50—73, 2 1/2 % drž. rente za ratnu štetu 303.50—304, Ljubljanska kreditna 175, Hrv. esk. banka 101—102, Kreditna banka Zgb. 104—105, Hipotekarna banka 57, Jugobanka 90 1/2—91, Praštediona 855, Eksploatacija 20, Drava d. d. Osljek 190, Sečerana Osljek 250—270, Iisid d. d. 52.50—55, Nihag 25, Gutman 220, Slaveks 110—120, Slavonija 35 1/2, Trboveljska 320—330, Union paromlin 300, Vevče 40.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.12, Pariz 15, London 25.12375, Nework 516.625, Praga 15.30, Milan 16.80, Dunaj 72.95.

Trst: Beograd, 45.40—46.80, Pariz 80.80—81.20, London 133.70—134.20, Newyork 27.50—27.60, Praga 61.50—62, Curih 532—535, Dunaj 387—391.

Sport

Iz sekcije Z. N. S. (Službeno). Iz seje u. o. ZNS z dne 7. t. m.: Tekme za državno prvenstvo I. kolo sodijo: Gradjanski: Ilirja v Zagrebu g. Jokić (nam. g. Ružić), SASK: Hajduk v Sarajevu g. Fabris (nam. g. Mazić), Bačka: Jugoslavija v Subotici g. Felver. — Sav. sodn. g. Branko Hrv. se stavlja pod suspenzijo. Veljavnost podsav. sodn. izkaznic, izdanih v letu 1925 se ukine z dne objave. Gg. Bizjaku in Perku se iz data novi za leto 1926. Vsem gg. sodnikom in kandidatom se zabranjuje sojenje jun. tekem, razpisanih po ASK Primorju, v ko likor ne bodo delegirani po Sekciji. ASK Primorje se obvesti o prednjem pismeno. Za tekme dne 18. t. m. se delegirajo: Igrišče SK Ilirije ob 10. Ilirja jun.: Hermes jun. g. Fink, ob 15.30 Ilirja rez.: Krakovo g. Smole, ob 17. Ilirja: Villacher SV g. Vodišek. Igrišče ASK Primorje Slovan: Svoboda ob 18.30 g. Ahčan. — Tajnik.

Litijske poštne poneverbe pred poroto

Pred ljubljansko poroto se danes zagovarja Zora Borštnarjeva radi poneverbe. — Ogromen naval občinstva. — Obtoženka zanika krivdo.

Danes ob 9. dopoldne se je pričela v Ljubljani porota razprava proti Zori Borštnarjevi radi uradne poneverbe in goljufije ter kršitve pisemske tajnosti. Naval občinstva je ogromen. Avditorij je zaseden pred vsem s poštnimi uradniki in uradnicami, kakor tudi z velikim številom Litičjanov. Vse napeto poslušajo vsako izjavo obtoženke, ki se zagovarja v krasni slovenščini in dovršeni obliki, kar vsekakor pričaja njeni inteligenci.

Glasom sodnih podatkov je stara 28 let, rojena v Litiiji, samska in še nekamovana. V porotno dvorano je vstopila obtoženka mirnih korakov in je čitanje obtožnice poslušala s klonjeno glavo. Obtožena je v preprosto črno haljo. Nosi očala in ima ostrižene lase. Obtožnica obsega 18 s strojno pisanimi strani. Zapisnikar je čital obtožbo skoraj eno uro med največjo tišino. Obtoženka je med čitanjem tu pa tam rahlo zakajljala.

Obtožnica.

Obtožnica očita Zori Borštnarjevi: 1. da si je v času od avgusta 1922 do 18. februarja 1926 kot uradnica odtisnile predstojnika poštne in brzojavne urada v Litiiji prisvojila in pridržala zaupane in denarne zneske v skupnem iznosu 171.148 Din, 2. da je pod zvok navedbo dobila od Alojzja Vrhovca znesek 14.000 Din ter mu zastavila za to zavarovalne police v tedajni vrednosti 3568 Din, in 3. da je odprla ameriško pismo, naslovljeno na Jerico Zamerl.

Obtožnica navaja, da je Borštnarjeva leta 1922, po upokojitvi nadpoštara Kolbeja, postala ljub svojih mladosti in kljub temu, da so se za to mesto potegovali starejši kompetentni, starešina poštne urada v Litiiji. Pojavljale so se nato številne pritožbe, da je poslovanje na litijski pošti glede blagajniških poslov površno, nepravilno in brezbržno in da so datumi na čekovnih položnicah večkrat popravljani. Zato so se vršile od strani poštne kontrolnih organov ponovne revizije, ki pa niso ugotovile nikakih nepravilnosti.

Dne 18. februarja 1926 se je na litijski pošti ob 18.30 nenadoma pojavil poštni inšpektor dr. Anton Vagaja iz Ljubljane. Obtoženka, katero je poštni sluga obvestil o prihodu inšpektorja, je takoj odšla iz urada, dr. Vagaja pa je sporočila, da je ravno pri večerji. Vrnila se je čez kakih deset ur. Inšpektor jo je pozval, naj položi račune. Izvlekla je iz žepa bluze 10 bankovcev po tisoč dinarjev. Ko jo je inšpektor vprašal, kaj pomeni ta denar v njenem žepu, je odgovorila, da je namenjen za izplačilo 9 nakaznic. Inšpektor je zahteval blagajniške račune. Revidiral je tudi pisalno mizo. V enem predalu je našel 10 položnic za skupni znesek 50.478 Din, ki so bile zadržane. V pisalni mizi se je nahajala samo gotovina 647 D 50 para.

Obtoženka nato zelo obširno opisuje, kako se je vršila revizija in škatulica blagajne. Obtoženka ni odpošljala denarnih odvodov istega dne, ko jih je izkazala v računih kot izdatke, temveč kasneje z velikimi zamudami. Obtoženka je skušala na vsak način prikriti svoje manipulacije in je še v zadnjem trenutku fingirala odvod zneska 90.000 Din za ambulanco Ljubljana — Brod 91. Približno ta znesek je manjkal v blagajni. Po končni škatulici je dognal inšpektor dr. Vagaja v glavni blagajni in drugod primanjkljaj v znesku 171.148 Din.

Obtoženka je inšpektorju priznala, da je znesek poneverila tekoma treh let in ga porabila za sebe. Zagovarjala se je, da so jo tudi stranke pri plačevanju položnic ogojufale in sicer enkrat za 20.000 Din in drugič za 10.000 Din. Pri prejšnjih revizijah je revizorje premočila na ta način, da je že zabeleženi odvod odposlala naknadno in da je imela srečo, da je potrdilo dospelje se pravočasno tako, da ga je pokazala revizorju. Mesarja Alojzja Vrhovca je naprosila, da ji je za par dni posodil večje svote. Tako je tudi 18. februarja po prihodu inšpektorja naprosila Vrhovca, da naj ji posodi 10.000 dinarjev, češ da ima drugi dan izplačati stranke, da pa nima zadosti denarja v blagajni. Alojzij Vrhovec ji je res zročil 10.000 dinarjev. Ko je pozneje izvedel o celi stvari, mu je obtoženka sporočila, da bo dobila v par dneh od strica iz Nemške Avstrije potreben denar. Dne 20. februarja 1926 je prišla obtoženka zopet k Vrhovcu in ga naprosila za nadaljno poso-

jilo. Izročila mu je police zavarovalne družbe Feniks, glasečo se na 10.000 Din in drugo police Vzajemne zavarovalnice za 15.000 dinarjev. Obtoženka dalje navaja, da je preiskava dognala, da je obdolženka ves čas, v katerem so se vršile popisane malverzacije, živela daleč preko svojih razmer. Rada je zahajala v gostilne, na veselice in izlete ter tam ni samo trošila denarja zase, ampak je plačevala tudi za druge. Pri njej so zaplenili jako obširno korespondenco, ki jo je vodila s svojimi prijatelji. Iz te korespondence izhaja, da je imela obtoženka protinravna nagajanja so svojih prijatelji, katerim je dajala bogata darila. Za eno med njimi je skrbel kakor za svojega otroka in jo docela oblačila. Denarna darila je dajala tudi svojim staršem in svoji poročeni sestri ter plačala stroške pogreba in nagrobni spomenik svoji očetu. Zadolžila se je tudi pri neki posojilnici v Ljubljani za 700 dinarjev in pri nekemu dr. K. v Ljubljani za 1800 dinarjev. Ta posojila je odplačala. Ustanovila je tudi družabni klub »Muhla«, kateremu je ves čas predsedovala in ga zalagala z denarjem.

Obtoženka je v preiskavi zatrjevala, da nikakor ne more pojasniti, kako je mogel nastati tako velik primanjkljaj v blagajni. Ko je bila poneverba že odkrita, se je obrnila na svoje prijatelje in na svojega strica za denarno pomoč, da pokrije primanjkljaj. Toda ta poziv je ostal brez uspeha.

K razpravi je pozvanih 15 prič — Senatu predseduje sodni svetnik Janša, vstane sta sodni svetnik dr. Eberl in okrajni sodnik dr. Sajovic, drž. pravdnik dr. Ogoreutz, zagovornik pa dr. Sajovic.

Zasliševanje obtoženke.

Zora Borštnarjeva odgovarja mirno in razločno. Na predsednikovo vprašanje, ali prizna, da je kriva, kar jo dolži obtožnica, odgovarja: »Nisem kriva; res sem si izposojevala denar iz blagajne, a ga tudi vrnila in tudi to bi bila vse poravnala.«

Predsednik: »Kako pa ste dobili denar za kritje?«

Obtoženka: »20.000 Din sem krila z denarjem od posojil in odklanjam vsak očitek nepravilne manipulacije.«

Predsednik: »Koliko denarja ste imeli tisti večer v blagajni, ko je bila revizija?«

Obtoženka: »Toliko pa res ne, kolikor bi morala biti. Krila sem svoja posojila vedno z dnevnimi prihodki. — Priznam pa, da denarja nisem sproti odpremljala.«

Zagovornik: »Koliko časa ste delali dnevno?«

Obtoženka: »Po 12 do 14 ur na dan, pri zaključkih pa tudi noč in dan. — Zaprlosila sem tudi za posojilo zase in za svojo uradnico.«

Predsednik: »Ali so se vršile revizije večkrat?«

Obtoženka: »Vsako leto je bila normalna revizija.«

Predsednik: »Dobivali pa ste tudi veliko opominov in celo kazni.«

Obtoženka: »Da, ker sem bila preobložena z delom, sem včasih res zakasnila, toda opominov in kazni sem dobila samo štiri, in sicer samo radi prekoračenja blagajniškega stanja in prekasnega zaračunavanja poštne nakaznice.«

Drž. pravdnik: »Zakaj tajite danes? Priznali ste vendar v preiskavi, da tečejo te nerednosti že od l. 1921. In tako spretno ste znali prikriti vsem revizorjem, da ni nikdo tega opazil.«

Obtoženka zamahne z roko in meni: »Ne briga me, češar niso revizorji našli.« (Smeh po dvorani.) »Sama enkrat so mi poslali nazaj obračun, toda le radi tega, ker nisem neke številke zapisala v pravo kolono.«

Predsednik: »Ali je bilo možno, da je bilo iz blagajne kaj ukradeno?«

Obtoženka: »Izključeno ni; mogoče je tem bolj, ker je v isti hiši tudi gostilna.«

Predsednik: »Kaj pa s posojili? Ali ste res izvalili pod zvito navedbo, da imate zavarovalne police, od Vohovarja posojilo 14.000 Din?«

Obtoženka: Pokazala sem mu police in mu jih tudi zastavila. Plačevala sem jih in smatrala sem to za gotovo varnost. Prosila sem posojilo samo za par dni. Takrat mi je prinesla Ilovčarjeva 14.000 Din za tobak. Denar je bil za monopolno upravo. Ko je prišel inšpektor, se je zblala za denar in ga

hotela nazaj. In da krijem ta znesek, sem prosila Vrhovca za 14.000 Din.«

Predsednik: »No dalje; kaj pa z vašimi prijatelji? Imeli ste veliko prijateljstvo, naravnost zaljubljenost?« Predsednik bere pisma, ki začnajo: »Moj dragi!« »Moj mojiček!«, »Moj ljubček!« itd. (Smeh po dvorani.)

Predsednik: »Mir, če ne, dam dvorano izprazniti. Tu ni gledališče.« Predsednik čita dalje iz pism: »Ponočju... Kako moreš biti tak ponočnjak, tak lump...«

Kako se počutiš po toliko prečitanih nočeh...? Prehudo delaš, dobro, da je predpust pri kraju... itd.

V nekem pismu prosi obtoženka prijateljico v Avstriji za posojilo, ker ji preti nevarnost: Luiza, uradni denar mi manjka! Reši me, reši mi življenje, pošli mi 24.000 šilingov.

Državni pravdnik: »Čudno, ravno toliko vam je manjkalo v blagajni? Torej ste natanko vedeli, koliko ste poneverili!«

Obtoženka: No, pač slučajno sem jo prosila za ta znesek.

Nato se je pričelo zasliševanje prič. Obravnava se nadaljuje in bo trajala še ves popoldan.

Geljska porota

Strupeni sladkorčki.

V četrtki se je zagovarjal pred porotniki 24letni Vinko Vasle, sin posestnika Franca Vasleta na Stebovniku pri Veliki Piščici, radi hudodelstva zavratnega umora in napeljevanja h krivemu pričevanju.

Pri Vasletovem očetu, ki je zelo premožen kmet na Stebovniku, je služilo celotno leto 1925 za dekle čedno 22letno dekle Frančiška Verdeva. Bila je na glaslo kot pridna in poštena in jo je hvalila tudi njena mačeha. Vinko je začel z Verdevovo ljubzensko razmerje, kar potrjuje Frančiška Razdevšek, ki je istočasno služil pri Vasletovih. Večkrat je videla domaćega sina zahajati pod okno svoje ljubice na pomenke. Nekoč je tudi slišala, kako je Vinko obljubil Verdevovi v hlevu zakon in jo nagovarjal k intimnemu občejevanju. Verdeva je odhajala z njim na parno, kjer je on prenočeval, in se vračala vselej šele po par urah. Na Telovo 1925. sta bila skoro celo popoldne v sušnici, kjer sta ju zalotila obtoženčeva oče in mati ter ju okregala in pretepla. Verdeva je Razdevškovi večkrat priznala, da ima razmerje z Vinkom, ki jo bo tudi poročil. Povedala ji je, da jo Vinko večkrat nalašč pretepe vrhovi svojih staršev, da prikritja pred njimi ljubavno razmerje. Ko je pa Verdevova izstopila iz službe in jo je Razdevškova vprašala, kaj je sedaj s poroko, ji je ta odgovorila, da ne mara Vinko o tem ničesar več slišati.

Tudi Frančiška Razdevšek je obtoženec nekoč nagovarjal, naj se mu uda, češ da ji bo preskrbel dobrega ženina in ji dal večjo vsoto denarja, nakar je v resnici dosegel svoj namen. Pozneje pa jo je enkrat pretepel, češ da trosi okrog govornice, da spi on vsako noč pri Verdevovi. Razdevškova je nato zapustila službo pri njegovem očetu.

Frančiška Verdeva je letos v marcu pisala Vasletu, da je od decembra noseča. Ta ji ni hotel verjeti in ji je pisal pismo, v katerem pravi, da si ne more misliti, kako bi se bilo to zgodilo; povabil jo je na belo nedeljo v Cesarjevi žagi, da se bosta vse potrebno dogovorila. V pismu ji je zabijal, naj nikomur nič ne pove in naj mu odgovori, dala pride. V odgovoru naj podpisše za Franca Ograjenška, da ne bodo domači vedeli, da je pismo od nje.

Na belo nedeljo ob dveh popoldne je šla Verdevova, kakor pripoveduje priča Katarina Ograjenška, po strmem potu s Klanca navzdol proti Cesarjevi žagi. Bila je precej dobre volje, se smejala in šalila ter priči na njeno vprašanje odgovorila, da gre k šivilji. Ker je deževalo, si je Verdevova poprej izposodila pri Ograjenškovi dežnik.

Po preteku ene ali dveh ur je srečala Ograjenškovo Verdevovo, ki ji je vrnila dežnik. Verdevova je bila videti kakor pijana in se je hudo opotekala. Alojz Cokan je videl, da je dekle naenkrat padlo na tla, zopet vstalo, napravilo še kakih pet korakov in zopet padlo. Takoj so prihiteli k nji Alojz in Jakob Cokan, Franc in Frančiška Ograjenšek, Andrej Šuper, Franc Jevšnik in Katarina Ograjenšek, ki jim je Verdevova pri polni zavesti povedala, da jo je Vinko Vasle zvalil k Cesarjevi žagi in jo zastrupil s lakidrom. Takoj nato so jo zvrli grozni kriči, spali se ji je obraz, iz ust in nosa pa so ji prihajale krvave pene. Navzgor je še dobro poznala in jih prosila, naj Vasleta naznanijo orožnikom, da bo kaznovan. Za njo se ni treba več brigati, ker bo itak umrla. Kakih desetkrat je povedala, da jo je Vasle s pismom zvalil k žagi, kjer mu je še enkrat povedala, da je z njim v drugem stanju. Dala mu je tudi v žep pomarančo za pisanico, on pa ji je porinil v usta sladkor, ki je moral biti zastrupljen. Kmalu nato so jo prepeljali na dom njenih staršev, kjer je po par minutah umrla.

Sodni zdravniki so pri raztelesenju do-

gnali, da je umrla Verdevova na posledicah zastrupljenja. V njenem telesu so našli 0.4526 gramov popolnoma ohranjenega strihnina. Ta količina bi zadostovala za usmr-titev starih oseb. Verdevova je morala za-vržiti še večjo množino strihnina, ker so se bili gotovi procenti strihnina do raztelesenja že razkrojili.

Vasle je sprva vsako krivdo odločno zanikal. Izdal pa se je v pismih, ki jih je skušal iz zapora iztihnati svojemu očetu. Temu je priznal, da je Verdevovo zastrupil in ga obnem nagovarjal, naj z denarjem pridobi kako pričo, ki bo izpovedala, da se je Verdevova zastrupila sama iz obupa, ker je ni hotel poročiti.

Porotniki so potrdili vprašanje glede uboja, odprave plodu in napeljevanju k krivemu pričevanju. Na podlagi tega porotniškega izreka je sodišče obsodilo Vinka Vasleta na deset let težke ječe.

Obravnava je bila končana danes ob 2. zjutraj.

Mariborska porota

Roparski umor v Slovenskih goricah.

Včeraj je mariborska porota razpravljala o zavratnem roparskem umoru, ki je bil izvršen pred šestimi leti, dne 7. septembra 1920, v Benediktovem gozdu. Dasi so oblasti intenzivno poizvedovale, kdo da je umorjen, še do danes niso mogle dognati njegove identitete. Skoraj gotovo je bil kak premožen tihotapec.

Tudi o ubijalcih ni bilo sprva nikakega sledu, kasneje pa so se razširile verzije, da je zločin izvršila Markuzijeva družina iz Drujanja. Februarja meseca 1921. so bili aretirani Ivan, Jožef in Ana Markuzi. Ker pa ni bilo dokazov za njihovo krivdo, so bili zopet izpuščeni.

Ker pa glasovi, da je Markuzijeva družina izvršila umor le niso utihnili, je odredil državno pravdnistvo ponovno aretacijo vseh treh, prizadeva pa sta bila tudi Mihael in Ana Zemličič osumljena sodeležbe umora. Ponovno postopanje proti osumljenecem je zbralo toliko obremenilnega materiala, da je državno pravdnistvo lahko sestavilo obtožbo in tako je včeraj, po šestih letih, prišel zločin pred poroto.

Pri včerajšnji razpravi so obtoženci zanikali dejanje. Razprava pa je bila preloženja, ker bo sodišče zaslišalo še več novih prič.

Danes se je pričela pred mariborsko poroto ena največjih in do sedaj najsenzacionalnejših razprav, kar jih je bilo izpra-vevata v Sloveniji. Gre za takozvano c-rinsko afero, ki je svojočasno vzbudila toliko prahu tako pri nas, kakor v Beogradu.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Petek, 11. junija: »I. G. Borkman«. E. Sobota, 12. junija: »Ladja Tenacity«. A. Nedelja, 13. junija: Zaprti.

Ponedeljek, 14. junija: »Jakob Ruda«. B.

OPERA.

Petek, 11. junija: Zaprti.

Sobota, 12. junija: »Trubadur«. D. Nedelja, 13. junija: »Grofica Marica«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Ponedeljek, 14. junija: Zaprti.

Iz gledališke pisarne. Danes, v soboto zvečer, se poje v opernem gledališču Verdijeva opera »Trubadur« z gostom Pichlerjem v vlogi grofa Lune. Vloge v tej operi so sledeč zasedene: Leonora — Zaludova, Azucena — Thierryjeva, Inez — Ribičeva, Manrico — Knittel, Ferrando — Zupan, Ruiz — Mohorič, sel — Simončič in poglavar cig-anov — Perko. — Predstava se vrši za abonente reda D. — Ljubljanska drama za-ključi sezono 1925/26 v ponedeljek dne 14. t. m., in sicer s Cankarjevo dramo »Jakob Ruda«. S to predstavo so dobili vsi abonenti po 20 dramskih predstav. — »Grofica Marica« se poje v nedeljo zvečer ob pol osmih kot izven predstava pri znižanih cenah. Abonenti reda C in D imajo 50 % popusta navadnih opernih cen.

Naša dramska dela v tujini. V jeseni bodo igrali na enem največjih newyorških dramskih gledališč A. H. Wood dramo Milana Begovića »Božji človek«. Istočasno bo do-vrtili dunajski »Kammerspiele« Begovićevo delo »Pustolovec pred durmi«. Kakor nam sporoča Begovičev zastopnik g. Srečko Albinovič v Zagrebu, čegar velika za-sluga je, da je znal zainteresirati inozem-stvo za naša dramska dela, so Američani in Angličani nakupili že tudi več drugih Be-govičevih del, ki se vrzijo na angleških in ameriških odrih in izidejo tudi v tisku. Sedaj so v teku pogajanja še z nekaterimi drugimi jugoslovanskimi avtorji.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: petek, 11. junija 1926; katoličani: Sreče Jezusovo, Barnabi; pravoslavni: 29. maja: Teodosije; muslimani: 30. džuna 1344, židje 29. sirana 5686.

Jutri: sobota 12. junija 1926; katoličani: Gvidon; pravoslavni 30. maja: Isakije; muslimani: 1. zilhidze 1344; židje 30. sivana 5686.

DANASNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama »John Gabriel Borkman«; opera zaprta.

Kino Matice: »Zalamort-Zalavie«; Ljubljanski dvor: »Strasti daljnega vzhoda«; Kino Ideal: »Sestra Beata«.

JUTRISNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama »Ladja Tenacity«; opera: »Trubadur«.

Kino Matice: Harold Lloyd — se ženijo; Ljubljanski dvor: »Strasti daljnega vzhoda«; Ideal: »Sestra Beata«.

DEZURNE LEKARNE.

Petek: A. Bohinc, Rimska cesta; M. Levec, Resljeva cesta.

Sobota: Piccoli, Dunajska cesta; G. B. karčič, Karlovska cesta.

Sokol

Javna telovadba ljubljanskega Sokola

Za Telovo napovedana javna telovadba našega matičnega sokolskega društva je bila preprečena po dežju. Telovadba se je zato vršila včeraj. Vreme je bilo topot obzirno, kakor nalašč za prireditve, manj obzirni pa so bili Ljubljancem, ki se jih je zbralo komaj par sto. Kaj res prireditve brez veselice ne vlečejo? Seveda je res, da je Ljubljana silno pozabljava, reklama za prireditve pa je bila zdaj v drugič premajhna.

Gledalci pa, ki so se zbrali — med njimi veliki župan dr. Batič, so prišli v polni meri na svoj račun. Pod temperamentnim vodstvom g. dr. Cerina, ki ne daje takta samo godbi, ampak tudi telovadcem, je svirala orkestralna dravske divizije nastopom vseh društvenih oddelkov. Vrstili so se s pravo sokolsko preciznostjo, tako da je bil obširni program absolutno v pitli dveh urah. Člani in članice, oba naraščala in obojina deca so izvajali prške proste vaje, poleg tega pa so nastopile članice še z ritmičnimi vajami s kili, ženska deca z ljubkimi vajami z žogicami, ženski naraščal pa še z barkarolo. Vse te vaje so bolj pripravne za večerno akakemijo v dvorani, a so kljub temu dosegle tudi na prostem lefekt in izjave, kakor tudi vsi drugi nastopi, živlano odobravanje.

Malo senzacijo je tvorila orodna telovadba ženskih oddelkov, ki so razen na drugo nastopili na vseh orodjih, tudi na takih, ki so bila doslej pridržana le članom. Telovadba je pokazala, da se dajo tudi na teh orodjih sestaviti vaje, ki so primerne tudi za članice i kar se tiče estetike i kar se tiče sposobnosti ženske telesne konstrukcije. Moško orodno telovadbo je zaključila lyonska vrsta z br. Šumijem v svoji sredi, tudi topot odsevljen sprejeta.

Ako ne z materijelnim, vsaj z moralnim uspehom včerajšnje prireditve je Ljubljanski Sokol lahko zadovoljen. Uverjeni smo, da z delom tudi preko poletnih mesecev ne bo prenehal, saj ima na razpolago res prvovrstno letno gledališče, ki mora imeti zlasti na mladino mnogo večjo privlačno silo od telovadnice.

Sokolsko društvo v Domžalah priredi v nedeljo 13. t. m. ob 4. popoldne javno telovadbo in veselo na lastnem telovadišču. Vstopnina 6 Din. Za Ljubljano in društva ob kamniški železnici lepa zveza. Ob 3. popoldne prihod v Domžale, ob 9. povra-tek. 618/n

Gorenjska sokolska župa v Kranju poziva vsa v župi včlanjena društva, da se korporativno udeležijo župnega naraščaj-skega zleta, ki se vrši v nedeljo 13. t. m. v Radovljici. Zlet je za društva obvezen! Vabimo tudi zunanja društva, da se zleta po možnosti udeležijo. Voznja na železnici je polovična proti tozadevni izkaznici, postopanje samo pa običajno. Železniki zveze zelo ugodno članstvo, ki se udeležijo zleta, naj pride v kroju, da se udeležijo spreveda, ki se vrši ob 10. dopoldne izpred kolodvora do Sokolskega doma. Zdravo. 619/n

Major E. Massard:

Tragedija lepe plesalke

Načelnik informacijskega urada me je obvestil, da je prestregel radio-brzojavko iz Madrida.

Saj ne morete tajiti, — ji je dejal predsednik sodišča, — da ste hoteli dvigniti denar, ki vam ga je nakazal poročnik von Kron v Madridu.

Mata si je hotela pomagati z običajno taktiko in zato je odgovorila predrzno:

Res je. Poročnik von Kron ni hotel plačati moje ljubezni s svojim denarjem, češ, da je državni denar tudi v tem slučaju boljši.

Vojno sodišče bo že samo vedelo, koliko je resnice na vaši trditvi, — je pripomnil predsednik. — Priznavate torej, da je vam poslal denar načelnik nemškega vohunstva v Amsterdamu?

Da. Denar mi je poslal prijatelj iz Holandske ki plačuje dolg mojega prijatelja iz Španije, ne da bi vedel, zakaj in kako.

To je bilo vse, kar je moglo sodišče spraviti iz obtoženke. Ko so ji pa povedali, da je bila brzojavka iz Madrida preprečena v Parizu, je prebledela in zajecjala:

— Jaz... jaz... vas rotim, da je bilo to... plačilo za moje ljubavne noči! To je bila moja taksa. Verjemite mi, bodite kavalirji, gospodje Francozi.

To še ni dokaz, — je skušal ugovarjati plesalkin zagovornik, ki je bil z obtoženko sploh pretirano ljubezniv. Stopil je k nji in ji ponudil bonbonov.

Ne potrebujem vaših grimas, — je vzkliznila Mata ponosno. — Saj nisem poklicna prostitutka. Svojo usodo hočem prenašati sama.

Izzivajoče se je ozrla na sodnike. Obravnava je bila prekinjena.

Med odmorom je stopil k meni njen zagovornik. Bil je prileten advokat pri-kupljive zunanosti. Na prsih je nosil visoko odlikovanje iz l. 1870. Mož je bil trdno prepričan, da je Mata Hari nedolžna. Sam je prošil vojno sodišče, naj mu dovoli zagovarjati lepo plesalko.

Kaj mislite vi, dragi major? — me je vprašal z dobrodušnim smehljajem.

Mislím, da je podla ženska in da so ji ure že štete.

Počakajte vsaj dotlej, dokler se ne javijo priče.

Njegov razgovor je bil ginljiv, toda izpovedi priči so vse sodnike presenetile. Priče so izpovedale tako, da je bilo vsem jasno, kako nevarna in rafinirana je ta ženska.

Pričelo se je zasliševanje prič. Mata Hari je bila na videz mirna. Namazala si je ustnice z rdečilom in se prijazno smehljala.

Zagovornik ji je prinesel šopek svežih cvetic. Mata Hari je jedla bonbone in koketirala s sodniki.

Pokličite pričo X! — je zapovedal predsednik slugi.

V dvorano je stopil mož plemenite zunanosti. Bil je pa zelo zamišljen. Plesalka je vstala in se potuhnila, kakor da priče sploh ni opazila.

Vaše ime, priimek in pok

Samo še danes!

Samo še danes!

Fern Andra

V kolosalnem kriminalnem vefilmu

„Zalamort - Zalavio“ (Skrivnostna črna maska)

Oba dela v enem sporedu. — Vsled velike dolžine filma predstave pri tem vspredu ob: 4., pol 8., četrt na 9.

Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

Elitni kino Matica, vodilni kino v Ljubljani. Telefon 124.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 11. junija 1926.

— **Spomenik Wilsonu.** Poljaki, Jugoslovani in Čehoslovaki v Ameriki so zaprosili vlado, da smejo postaviti spomenik predsedniku Wilsonu v Washingtonu. Zbrali so že vsoto 200.000 dolarjev. Komisija lepih umetnosti je odbila to prošnjo edino z motivacijo, da bi moral biti načrt spomenika poprej izdelan v sporazumu s kongresom. Spomenik predstavlja predsednika Wilsona gologlavega na piedestalu, ki je sestavljen iz 14 marmornatih stopenj, ki značijo simbolično 14 točk Wilsonovega programa.

— **Z ljubljanske univerze.** Rektorat ljubljanske univerze razpisuje pri geografskem inštitutu kartografsko mesto s prejemki uradnika II. kategorije. Če ni bil prosilec doslej zaposlen v nobenem kartografskem zavodu, mora izdelati v klavzurnem izpitu karto pod nadzorom kartografskega vodje. Prošnje je postati do konca junija rektoratu univerze.

— **Uz državne službe.** Premeščeni so: od okrajnega glavarstva v Črnomlju k okrajnemu glavarstvu v Novem mestu veterinar Josip Štupar, iz Ljubljane v Maribor geometer agrarne operacije Franc Avčin, iz Maribora v javno bolnico v Slovenjgradcu uradniški uradnik Jozef Lovce, iz Ljubljane v Celje upravni uradnik invalidskega zavoda Alojzij Mrmor. Upokojena sta veterinar pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu Otmar Skale in kanclist oddelka za socialno politiko v Splitu Ivan Fabjančič. V višjo skupino so pomaknjeni odnose napredovali so v službenem položaju v območju direkcije sum v Ljubljani Franc Cerlevac, Jakob Jesenko, Valentin Tomš, Vincenc Meršol, Anton Hanzlovski, Vinko Avser, Anton Knez, Alfred Busbach, Karlo Lesjak, Franc Primožič in Gustav Kordos; v območju mariborske direkcije sum Edmund Krivec, Andrej Antonec, Edvard Sernec, Rafael Burnik in Alfred Majzenovič.

— **Imenovanja v naši vojski.** V naši vojski so imenovani: Mirko Burja za pehot. majorja v ekonomski stroki; Adolf Milavec, loško Škerl, Gregor Zorec, Fran Cajnko, Ivan Kovač, Vatroslav Rus, Martin Kranjc in Ivan Bukovnik za kapetane 2. razreda; artiljerijsko-tehnični stroki: Rupert Wolf za kapetana 1. razreda Ivan Fister, Josip Furk in Josip Gruđen za kapetane 2. razreda; v geodetski stroki Dragotin Marčič za majorja; v sodni stroki Anton Kapus za kapetana 1. razreda; v duhovniški stroki Hubert Rant in Alojzij Dejak za duhovna 2. razreda; v zrakoplovstvu Egon Žitnik za poročnika in Anton Pintar za podporočnika; v sanitetni stroki Ivan Jošt za lekarniškega poročnika. V žandarmeriji sta imenovana Ferdinand Polak za kapetana 1. razreda in Boris Kunelj za podporočnika.

— **Shod Svetozarja Pribečiča v Belokrajini** bo v nedeljo poročili iz Metlike in Črnomlja obenem izredna narodna manifestacija. Belokrajina, ki je bila že od nekdaj trdnjava narodne in napredne misli, bo nad vse slovesno sprejela in pozdravila voditelja SDS g. Svetozarja Pribečiča, ki prispe na shod v družbi večjega števila sam. dem. poslancev. Shoda se udeležita tudi poslanca tr. Zerjav in dr. Pivko, ki se pripeljeta iz Ljubljane.

— **Radikalni shod v Mariboru.** V nedeljo dopoldne se vrši v mariborskem Narodnem domu shod NRS. Shod je zamišljen v večjem stilu in se ga udeležijo po izjavah Občastnega odbora NRS več radikalnih poslancev, med njimi tudi zdravstveni minister dr. Slavko Miletič, Ljuba Živkovič, dr. Velizar Jankovič itd.

— **Prepovedan list.** Notranje ministrstvo je odredilo, da je v Bratislavi izhajajočemu nemško-nacionalističnemu listu »Grenzboten« prepovedano razširjanje v naši državi. — **Vsi poljski državljani,** ki stalno bivajo v Jugoslaviji in se ne mislijo preseliti kam drugam, so dolžni se v svojem interesu obrniti osebno ali pismeno na generalni poljski konzulat v Zagrebu, Dalmatinska ulica 2, v svrhu vpisa v register poljskih državljanov. Potrebno je predložiti dokaz o poljskem državljanstvu (domovnico iz kake občine na Poljskem), kakor tudi potrdilo od vreskega poglavarja v Jugoslaviji, da ni državljani kraljevine SHS. Razen tega je potrebna prošnja za vpis v spisek poljskih državljanov. Poljski državljani, vpisani v ta register, dobe potrdilo o vpisu, kakor tudi konzularne potne liste za polovite takse.

— **Rok za pregled in žigosanje sodov in vteklekne podaljšani.** Trgovinsko ministrstvo je podaljšalo rok za pregled in žigosanje steklenic in sodov, naštetih v drugem odstavku čl. 17. tozadevne navedbe, do konca letošnjega leta.

— **Nemški poslanik na dopustu.** Nemški poslanik na našem dvoru dr. Olhauser je odpotoval na 14dnevni dopust v Nemčijo. Pri povratku se ustavi v nekaterih sosednjih državah.

— **Avstrijski vizum bo brezplačen** za naše Sokolstvo, ki se udeležijo vsesokolskega zleta v Pragi, edino manipulacijski stroški bodo znašali za vsak vizum največ 7 Din. Vizum bo veljal za tja in nazaj in vsak se bo lahko ustavil nazaj grede tudi v Avstriji.

— **Sprejem v zrakoplovno podoficirsko šolo.** V zrakoplovno podoficirsko šolo v Petrovaradinu se sprejme letos 100 novih gojencev iz civila in vojaštva v starosti 17 do 21 let, ki so z dobrim uspehom dovršili osnovno šolo. Prošnje za sprejem naj se najkasneje do 1. septembra pošljejo komandi omenjene šole.

— **Srajce za gospode:** modne z 2 ovratniki, nikoma od Din 70; oksord in ceur od Din 45; spodnje hlače, dolge in kratke, od Din 26 naprej se dobe pri F. in J. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Iz Ljubljane

— **Iz Rudarski glavar inš. Stigar** bo radi odpotovanja od 12. do konca junija odsoten.

— **Iz Cepljenje proti škrlatinki.** K različnim verzijam, katere krožijo med prebivalstvom o cepljenju proti škrlatinki, podaja higienski zavod to-le pojasnilo: Cepljenje proti škrlatinki izvršuje higienski zavod v smislu svojega pravilnika in po navodilih epidemiološkega zavoda v Zagrebu, ki je to akcijo organiziral po celi državi in izdeluje tudi cepivo. Cepljenje je znanstveno utemeljeno in praktično preskušeno, ne pušča razen kratkotrajne lokalne reakcije nikakih škodljivih posledic, pač pa cepljenje varuje pred obolenjem na škrlatinki. Smrtni slučaj eina polkovnika g. Andrejke ni bil povzročeno po cepljenju, nego radi okužitve iz drugega vira, kakor tudi obolenje sestre, ki ni bila cepljena. Higienski zavod je predložil poročilo o tem slučaju tudi ministrstvu narodnega zdravja.

— **Iz Mestne kopelji.** Poročajo nam: Mestna kopelj v Kolodvorski ulici je malomestna naprava, ki že davno več ne ustreza in ne zadošča današnjim razmeram in potrebam ljubljanskega prebivalstva. Ko bi ne bilo na razpolago v mestu privatnih kopelji, bi si razni sloji v higienskem oziru ne mogli v potrebi nič pomagati. Edini izhod iz te sedanje misli je bil, da mestna občina svojo sedanjo kopelj v Kolodvorski ulici izdatno razširi, razen tega pa zgradi v raznih mestnih okrajih vsaj še tri nove, moderne in prostorne kopelji.

— **Iz Razširjenje in regulacija Streliške ulice.** Streliško ulico so zadnje dni od Ljudskega doma do vogla finančne delegacije znatno zravnali, tako da se je mali klanc odstranil. Razširjenje ulice se je izvršilo že lanske pomlad.

— **Iz Cenjenemu občinstvu svetujemo,** naj pohiti dne 27. junija dopoldne v Hribarjev gaj, kjer bo obilo zabave in razvedrila na veselici, ki jo priredi Slovensko pevsko društvo »Krkovo-Trnovac« ob trnovskem cerkvenem pročenju.

— **Iz Občni zbor »Jadranske Straže«** se vrši danes ob 20. v restavraciji »Zvezda«. Opozarjamo nanj članstvo in drugo narodno občinstvo.

— **Iz Za Koslerjev vrto** vod v Spodnjo Šiško prijetna senčata pot, ki je tudi udobna in kratka. Zvečer pa je žal ta pot neuporabljiva, ker se zbirajo ob njej razni delamrzi elementi, ki so že čisto napadli pasante. Prebivalstvu Šiške bi bilo zelo užitek, ako bi mestni magistrat ob poti postavil nekaj luči, policijska direkcija pa poslala tja od časa do časa patruljo.

— **Iz Ogled knezoškofijskega dvorca** in slemenjske knjižnice priredi umetnostno-zgodovinsko društvo pod vodstvom msgr. V. Steške v soboto, 12. t. m. ob 3. Zbirališče na dvorišču dvorca.

— **Iz Akademija Rdečega križa** se vrši v nedeljo dopoldan ob 11. uri v veliki dvorani hotela Union. Vstopnice se dobe v Matični knjižnici na Kongresnem trgu v predprodi in na dan akademije pri vstopu. Opozarjamo, da je program velenanimiv in da je dolžnost našega občinstva, da akademijo poseti v čim največjem številu.

— **Iz Akademija društva »Treznost«** se bo vršila v nedeljo 13. junija ob 10. dopoldne v dvorani kino Matica. Spored je zelo izbran. Sodeluje ga. Lovšotova, g. dr. Švara in g. Rupelj. Predavajo gg. dr. Pirc, dr. Mikšič in Lindič. — Predprodaja vstopnic pri blagajni kino Matica.

— **Iz Ne pozabite,** da se vrši v nedeljo ob 11. dopoldne na igrišču športnega kluba Ilirije nogometna tekma med Dramo in Opero. Vstopnice se dobio v trgovini J. Gorec, palača Kreditne banke. Vsak, kdor je rad dobre volje, naj ne zamudi te redke prilike.

— **Iz Sokol Ljubljana II.** priredi v nedeljo 13. junija ob pol 17. uri na svojem letnem telovadišču na Prulah javno telovadbo, pri kateri nastopijo vsi oddelki. Sodeluje godba dravske divizije. Po telovadbi ljudska veselica. K obilni udeležbi vabi odbor vsa bratska društva in sokolstvu naklonjeno občinstvo. Udeležba za članstvo obvezna v krojih.

— **Otroške obleke:** Kristoflič - Bučar!

Iz Celja.

— **c Prijava živine in prevoznih sredstev** v vojaške evrhe se mora v mestni občini celjski izvršiti do vključno dne 19. junija med uradnimi urami v sobi št. 14 na mestnem magistratu. Oni, ki bi to opustili, bodo strogo kaznovani po tozadevnih kazenskih določilih. Istotako se morajo prijaviti do 24. junija istotam moški bicikli za vojaško evidenco.

— **c Dodatek k cestno policijskemu redu.** Mestni magistrat objavlja: Občinski svet je v svoji redni javni seji dne 20. maja t. l. sklenil: »Blago stavljati na ogled je dopuščeno samo v trgovini, v izložbah in med vhodnimi vratni; vsako drugo razobezanje blaga, ki bi segalo v ozračje na cesto, je zabranjeno.« Ta prepoved stopi takoj v veljavo.

— **c Vojaški obvezniki rojstnih letnikov 1876 do 1900,** ki se čutijo za vojaško službo neoposobni, kakor tudi obvezniki roj. letni ka 1895, ki so bili dosedaj začasno neoposobni, se morajo javiti do vključno 13. junija v sobi št. 14 na mestnem magistratu med uradnimi urami, to je od 9. do 12. ure dopoldne.

Iz žalostne zločinske kronike

Podivjani zločini v naših krajih. — Roparski umori. — Sarajevski dijaški napad. — Pogreb otroških žrtev v Pančevu.

Vojna, ki je povzročila toliko gorja, je zapustila kakor drugod tudi pri nas strahotne posledice. Val zločinstva od prevrata obupno narašča; moralna degeneracija, povzročena po vojni in deloma tudi po vojnih razmerah, žanje svoje sadove. Strašni zločini, zavrtni in roparski umori, požigi, sleparije in drugi dogodki so skoro na dnevnem redu. Mnogo so temu res tudi krive obupne socialne razmere, ki tirajo ljudi k obupnim dejanjem.

Pred splitsko poroto se vrši te dni razprava proti šestim fantom, sinovom rodbine Topić iz Vinjana pri Imotskem, ki so pred dvema letoma umorili gostilničarja Ano Rabič in jo oropali. Razprava je bila takrat radi pomanjkanja dokazov prekinjena, na podlagi novih podrobnosti, ki jih je prejel sodišče, pa je državno pravdištevno odredilo ponovno razpravo, ki še ni končana.

Pred sodiščem v Osijeku se je te dni vršila razprava proti delavcu Semilu Korlatoviču, ki je dne 11. aprila t. l. v Normancih umoril ravatelja tamonje žage Gustava Banderiera. Vzrok dejanja je bilo dejstvo, da je Banderier odklonil Korlatovičev zahtevo, da mu odstopi del zemlje. Sodišče je obsodilo Korlatoviča na 14 let težke ječe.

O strašnem umoru, ki je razburil pretekle dni vso beogradsko javnost, smo že poročali. Preteklo nedeljo so našli 60letno staro Evo Simonovič, stanujočo v Bregalniški ulici 29. v Beogradu zadavljeno in umorjeno v njeni postelji. Morilec je odnesel 10.000 Din gotovine in izginil. Beogradska policija je mrlično poizvedovala za zločincem. Njeno prizadevanje je bilo sedaj kronano s popolnim uspehom. Izsledila je morilca v osebi brezposelnega delavca Sretena Dakiča. Dakič je skušal uti roki pravice na ta način, da se je zatekel v beogradske glavniče, to je v tamonjni zapor upajoč, da ostane na ta način njegov zločin prikrit. Navzlic temu pa ga je policija izsledila ter sedaj izročila sodišču. Dakič je svoj zločin popolnoma hladnokrvno in mirno priznal. Rekel je, da je bil že dalje časa brez posla in da je živel v veliki bedi.

O zločinu sarajevskega dijaka, ki je napadel v šoli svojega profesorja, smo že včeraj na kratko poročali. Gre za 16letnega Milovana Bilčarja, sina učitelja, ki je posejal IV. razred I. gimnazije v Sarajevu. Bilčar, ki je bil takoj po storjenem dejanju zasilan, je izjavil, da je prosil profesorja Petroviča, naj ga izpraša v matematiki, da pa je ta njegovo zahtevo odklonil. Bajje ga je osorno napodil: »Marš napolje!« Bilčar pravi, da se mu je zdelo, da ga hoče profesor udariti, zato ga je odrinil od sebe, da je padel pod kateder. Ko je profesor vstal, je on, Bilčar, v razburjenju potegnil nož ter profesorja trikrat zabodel. Na ponovno vprašanje je dijač naposled priznal, da je nož že v soboto kupil z namenom, da profesorja ubije, če ga ne bi hotel izprašati. — Prvi sune je profesorja Petroviča zadel v čelo in malo je manjkalo, da mu ni dijak izbil oko. Drugi sune je z nožem je zadel profesorja v hrbet, vendar je nož prebil samo suknjič. Profesorja so prepeljali v bolnico, kjer so mu rano izprali in zašili, nato pa je bil izročen v domačo oskrbo. Dijaka Bilčarja so agenti odpeljali na policijo, ki ga po končanem zaslišanju izroči državnemu pravdištvu. V zvezi z Bilčarjem je bil aretiran tudi dijak Krsto Orešanin, ki je vedel, da namerava Bilčar profesor-

ja napasti, pa tega ni prijavil. Oba dijaka sta bila repetenta.

Epilog grozne tragedije v Pančevu, o kateri smo poročali v začetku tedna, se je odigral te dni. Iz Donave so potegnili trupli obeh mladih žrtev perverzega in podivjanega zločinca Lackoviča, 9 letno Katico in 11letno Elizabeto. Povodom obdukcije trupla Katic se je ugotovilo, da je bila nesrečna deklica najprej oskrnjena, nato zadavljena in vržena v vodo. Ta dejstva so v nasprotju z navedbami zločinca. Lackovič je sedaj pod težo dokazov popolnoma priznal svoj zločin. Tudi truplo Elizabete so potegnili iz vode. Obdukcija pa je bila izvršena v sredo zjutraj. V sredo dopoldne so prepeljali Lackoviča iz policijskih zaporov v prosekuro, kjer sta ležali obe njegovi nedolžni žrtvi. Vdila ga je močna eskorta orožnikov, ki pa je bila prešibka, da vzdrži naval razjarjenega naroda tako, da so morali pozvati ojačenje. Ljudje so vpili: »Dajte nam ga, da ga mi sodimo!« Le s težavo so orožniki zločinca obvarovali pred napadi razjarjene množice, ki bi ga gotovo linčala. Ko so Lackoviča prepeljali v mrtvašnico, so ga postavili pred obe žrtvi in ga vprašali, ali ju pozna. Mirno je odvrnil: »Poznam ju!« Nato pa je takoj odvrnil pogled od nesrečnih otrok.

V sredo popoldne se je vršil velik časten pogreb obeh umorjenih deklic. Zalostnemu sprevodu je prisostvovalo vse mesto, ljudje so glasno plakali po ulicah. Grob obeh deklic je bil zasut s cvetjem, na gomilo samo pa je prebivalstvo položilo nebroj šopkov in vencev.

Sport**Ilirija - Villacher SV**

Gostovanje koroskega prvaka VSV iz Beljaka prinaša tekmo med dvema nasprotnikoma, ki se borita z različnim orožjem, s čemer pa nedeljska tekma samo pridobi na zanimivosti. Dočim namreč polaga Ilirija vso važnost na prizemno taktično kombinacijsko, sistematično izgrajeno napadalno igro, bazira način igranja na požitvni hitrih, sunkovitih prodorih in na požitvni razdiralni taktiki. Merjenje moči med tema dvema moštvoma in sistema obeta bita tem zanimivejša, ker dosežajo Beljanci zadnje čase vseskozi ugodne rezultate in utegnejo biti Iliriji dočela enakovreden nasprotnik.

Trije prominentni igralci Ilirije Oman, dr. Tavčar in Miklavčič slave v nedeljo časten jubilej zvestega in vztrajnega sportnega udeleževanja: prvi igra dvestoto tekmo, druga dva pa stoto tekmo za barve svojega kluba; klubov odbor jim hoče ob tej priliki pred tekmo javno izreči svoje priznanje in čestitke in tudi publika se bo čestitkam gotovo rada pridružila.

Lepe igre se je nadejati tudi v predigri, kjer nastopi izvrstna rezerva Ilirije proti najmlajšemu članu LNP, SK Krakovo. — Dopoldne absolutira prijateljsko tekmo junjski moštvili Ilirije in Hermesu.

Vse tekme se vrše na igrišču Ilirije, in ciser glavna tekma ob 17. predtekma ob 15.30, junjska pa ob 10. dopoldne.

— **Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija«** v Ljubljani vabi vse dirkače, kakor tudi ostale gg. člane ter vodstvo na sestanek, ki se vrši v soboto 12. t. m. ob 19. večer v klubovem lokalni restavraciji »Novi svet«, Gosposvetska cesta 14. — Odbor. 620/n

— **Dunajski Amaterji** so v Pragi doživeli nemil poraz. Nastopili so proti kombiniranemu teamu Slavije, ki jih je odpravil s 6 : 0. Amaterji niso bili kompletni.

Jutri v soboto:**Veliki dvojni spored!****Popolnoma novo!**

Največji filmski umetnik sveta slavn LON CHANEY igra istočasno doktorja Satana in njegovega grbastega slugo v senzacionalnem deloma koloriranim vefilmu:

Čudotvorni sanatorij za pomlajevanje DOKTOR SATAN

Razven nmenjenega vefilma nastopa „Princ smeha“

HAROLD LLOYD

svoji najnovejši mladini prepovedani burki

„ON SE ŽENI“

Vkljub dvojnemu programu in isokih nabavnih stroškov cene nezvišane.

Pri vseh predstavah prvovrstni umetniški orkester.

Preskrbite si pravočasno vstopnice!

ELITNI KINO MATICA

vodilni kino v Ljubljani

Gospodarstvo

Letošnji velesojem

Letošnji ljubljanski velesojem bo v primeru s prejšnjimi velesojmi nudi, pestr, sliko celokupne svetovne industrije, obrti in trgovine. Organizacija je letos razširjena in vabilu so se odzvale zlasti francoske trdnice, ki razstavijo v velikem številu vse mogoče vrste blaga: fotografe, aparate, damske fine obleke, galanterije, parfumerije, konfekcije za dame in otroke, nogavice, farmacevtske stroje. Prav tako bodo letos prvi zastopane poljske firme, ki se zlasti zanimajo za slovensko industrijo. Razstavile bodo avtomobile, kolesa, motorna kolesa, damsko konfekcijo, svilene nogavice, stroje. Vsekakor bo letošnji velesojem ena najmočnejših reprezentanc industrije, obrti in trgovine, in se bo nudila zlasti trgovcem in obiskovalcem vseh stanov najugodnejša prilika, da si ogledajo porast svetovnega gospodarstva. Dolžnost Slovencev je pa še posebej, da pozdravijo na velesojem iranske in poljske trgovce. Kakor znano, je naša država v ozkih diplomatskih zvezah s Francijo in prav je, da stopimo z njo Slovenci v prijateljske trgovske odnose. Za cenen obisk je preskrbljeno. Permanentne legitimacije Din 30, družinske vstopnice Din 20 za tri osebe, in sicer za enkratni obisk, običajne vstopnice za enkratni obisk pa Din 10. — S permanentno legitimacijo je združena ugodnost polovične vožnje. Pri odhodu je treba kupiti cel vozni listek, ki mu potem velja za brezplačen povratek.

Sladkorni trg

Zadnji teden ni prinesel nič novega. Promet so motile svečanosti povodna jubileja ameriške neodvisnosti. V New Yorku od junija do avgusta sladkorni trg oficijelno sploh ne bo posloval. Zedinjene države bodo imele s Kubo vred koncem leta znaten prebitok sladkorja (okrog 1.128.000 ton). Na razpolago imajo namreč 6.628.000 ton sladkorja, dočim ga rabijo samo 5 milijonov ton. Uvoz s Kube bo znašal okrog 4.750.000 ton, domača in kolonialna zaloge pa 2.678.000 ton. Izvoz v Kanado, Evropo in na Daljni vzhod bo znašal okrog 800 tisoč ton. Tako ima Amerika začetkom nove sladkorne kampanje velik prebitok, kar bo nedvomno vplivalo tudi na cene.

Zaloge v Angliji so znašale koncem aprila 514.000 ton poleg domače produkcije. Koncem prvega tedna v maju so znašale zaloge Zedinjenih držav v glavnih pristaniščih vseh 3.181.815 t. proti 2.474.773 lani. Zaloge Nemčije so znašale koncem aprila 814.000 ton proti 490.000 lani, zaloge Češkoslovaške pa 566.000 ton proti 407.000 lani. Iz tega sledi, da je slaba statistična pozicija glavnih tržišč in glavnih izvoznih odnosov uvoznih držav največja ovira na poti k povišanju sladkornih cen. Velike zaloge v vseh izvoznih državah pritiskejo na cene tako, da ne morejo poskočiti.

Kuba, Češkoslovaška in Nemčija morajo prodajati sladkor tudi pod producijskimi stroški, ker se bliža nova kampanja. Zato so cene sladkorja pod predvojno pariteto, dasi ko cene drugih predmetov za 50—100 odstotkov nad njo. V teh okoliščinah se giblje ameriški trg že dva meseca. Dnevni promet je znašal pretekli teden 51—56.000 ton.

Zanimivo je ugotoviti, da se je sladkor pri nas kljub velikim zalogam v izvoznih državah zadnje dni nekoliko podražil. Ta podražitev je brez vsake stvarne podlage, ker je položaj na svetovnih sladkornih tržiščih tak, da bi se moral sladkor k večjemu pomeniti, ne pa podražiti.

—g Beogradska trgovska zbornica o gospodarskem svetu. Beogradska trgovska zbornica je sestavila k načrtu zakona o gospodarskem svetu svoje pripombe, v katerih

zahteva, naj se gospodarskemu svetu omogoči razum sodelovanja pri socialni in gospodarski zakonodaji tudi posredovanje pri Narodni skupščini in upravnih oblastih v svrhu odstranitve vseh škodljivih pojavov v socialnem in gospodarskem življenju. V gospodarskem svetu mora biti zastopano tudi ministrstvo javnih del. Zastopniki gospodarskih krogov naj volijo gospodarske organizacije neposredno, ne pa da jih imenuje trgovski minister. Predsedstvo in tajništvo gospodarskega sveta naj bo ob enem predsedstvo in tajništvo splošnega odbora. Odbor za prometno politiko mora biti ločen od drugih. Treba je ustanoviti tudi odbor za zunanjo trgovino. V zakon je treba vstaviti določbo, da morajo vsi državni in samoupravni organi dajati gospodarskemu svetu potrebne informacije in podpirati njegovo delovanje. Tudi beogradska trgovska zbornica stoji na stališču, da mora država financirati gospodarski svet.

—g Naša trgovska bilanca se popravlja. Prve mesece letošnjega leta je začel naš izvoz v primeru z lanskim letom po vrednosti nazadovati. Po podatkih, ki jih je objavila generalna direkcija carin za april, se je pa položaj že nekoliko izboljšal. V aprilu je znašal naš izvoz 536.480 ton v vrednosti 12.818.735 Din. V primeru z aprilom lanskega leta se je naš izvoz povečal za 215.644 ton, odnosno za 67,21 odstotkov po količini ali 34,86 % po vrednosti. Celotni

kupni izvoz v prvih štirih mesecih letošnjega leta je znašal 1.649.521 ton v vrednosti 2.580.454.995 Din, tako da se je v primeru z lanskim letom povečal za 311.717 ton ali za 23,30 % po količini in 3,74 % po vrednosti. —g Anketa saraevske trgovske in obrtniške zbornice. Saraevska trgovsko-obrtniška zbornica je sklicala anketo, na kateri je razpravljala o zakonu o iznačenju davkov. V načelu so govorniki pozdravljali ta zakon, češ da je nujno potrebno, da se davčna bremena enakomerno razdeli. Pač pa zahteva zbornica, da se davki na poslovnih promet odpravi, invalidski in komorski davki pa zniža.

—g Angliške državne finance. V preteklem finančnem letu izkazuje angleška država blagajna 826 milijonov funtov izdatkov in 812 milijonov dohodkov tako, da znaša deficit 14 milijonov. V primeru z lanskim letom so narašljali dohodki za 12, izdatki pa za 30 milijonov. Najbolj so nazadovali dohodki od davkov.

—g Nemške reparacije. Reparacije, ki jih je plačala Nemčija glasom Dawesovega načrta v drugem letu, so znašale 31. marca 1920 — 575.884.755 zlatih mark, celokupna reparacijska dajatve (vštevši reparacije v naturi) pa 602.710.478. Od tega je dobila Francija 47.073.684, Anglija 17.573.608, Italija 8.096.049, Belgija 10.179.789, Jugoslavija 3.316.468, Rumunija 700.950, Portugalska 402.844 in Grška 247.503 zlate marke.

To in ono

Epilog tragedije v Raabsu

Policijska preiskava zagonezne tragedije v Raabsu je končana. O borbi med dvema tekmečema v gozdu, ki je povzročila samomor baronice Klingerjeve, so znane vse podrobnosti. Še vedno pa ostane zagonezno vprašanje, zakaj je Orlov napadel Klingerja in kakšno vlogo je igrala pri tem Klingerjeva soproga. Baron Klinger se je toliko opomogel, da je natančno popisal napad v gozdu. Ciril Orlov ga je našel in zahteval, naj privoli v ločitev zakona. Ko je Klinger to zahtevo odklonil in opozoril Orlova, da nima pravice rušiti njegovo rodbinsko zadevo, je potegnil Rus iz žepa revolver in ustrelil. Krogla je zadela Klingerja v hrbet v hipu, ko se je obrnil. Klinger je pograbil puško in ustrelil kneza Orlova. Stanje težko ranjenega Orlova se je znatno izboljšalo. Tudi Orlov je bil zasilan. Izjavil je, da je streljal v silobranu. Baron mu je baje grozil, da ga ubije. Da prepreči napad, je streljal prvi. »Z baronico sva se dogovorila«, je izjavil Rus, — »da umrva skupaj, če Klinger ne privoli v ločitev zakona.«

Bivši cesarski namestnik na Tirolskem grof Spiezelfeld, oče tragično umrle Sibile Klingerjeve, je sprejel dopisnika »Neue Freie Presse«, s katerim je govoril o nesreči, ki je zadela njegovo rodbino. »Princ Orlov se je seznanil z mojim zetom lanske jeseni v Meranu — je pripovedoval grof, »Zahajal je pogosto v rodbino. Moja nesrečna hčerka se je kmalu zaljubila v ruskega plemiča, ki si je na vse načine prizadeval, da si pridobi njeno naklonenost. Toda Sibilina bila ženska, ki bi varala s prijateljem svojega moža. Zato je možu odkrito priznala, da ljubi Orlova. Sledilo je mučno pogajanje o ločitvi zakona. Pri tem je šlo v prvi vrsti za tri otroke, ki jih moja hčerka ni hotela pustiti možu, kako so si predstavljali vsi trije bodočost, tega vam ne morem povedati. Zadnje čase se je napeto razmerje med zakoncem zboljšalo in dobil sem vtis, da je spor za silo poravnal. Pozneje sem izvedel, da se moja hčerka čisto sestaja z Orlovom. Tako ta se je tajno sestala povodom mojega poseta v Raabsu. Bil sem vedn proti temu ljubavnemu razmerju. Ta moj odpor je dal Orlovu povod, da je skle-

nil poiskati mojega zeta na lovu. Naravno je šlo njemu in Sibili zato, da dosežeta ločitev zakona. Orlov je skušal že poprej govoriti s Klingerjem, toda sestanek je preprečila neka tretja oseba. Drugi sestanek Orlova z mojim zetom se je vršil v takih okoliščinah, da je bila vsaka misel o umoru izključena. Moja hčerka se je sestala z Orlovom na cesti blizu Raabsa, ko se je pripeljal z avtomobilom z Dunaja. Peljala se je z njim nekaj časa po cesti. Na polju ob cesti so delali ljudje, ki dobro poznajo mojo hčerko. Kmalu se je avtomobil ustavil in zaljubljenca sta se poslovila. Moj zet je videl ta prizor z daljnogledom. Sbila se je odpravila nazaj. Orlov je pa odšel v gozd. Kaj se je zgodilo v gozdu in zakaj sta oba streljala, tega ne vem.

Ko so prinesli Klingerja ranjenega v grad, je bila moja hčerka vsa iz sebe. Zet in jaz sva se bala za njeno življenje. Prosil sem jo, naj mi dovoli ostati čez noč v njeni sobi, kar je pa odločno odklonila. Ob pol treh ponoči je prišla sama k meni. Objubil sem ji storiti vse, da se afera mirno poravnava. Omenil sem tudi, da in je Orlov kompromitiral s tem, da je streljal prvi. Odgovorila mi je, da je vsega kriv mož, ki ni hotel privoliti v ločitev. Orlovu je šel to odgovor na živce in končno se ni mogel več obvladati. Potem je odšla zopet v svojo spalnico, kjer sem jo našel drugo jutro mrtvo. Sirota ni hotela varati svojega moža, pa tudi ljubezni se ni znala odreči.

Človeški vampir razkrinkan?

Poročali smo že o grozovitem umoru v Miškolcu na Slovaškem, kjer je neznan vampir v človeški podobi prežal 8 letni hčerki uradni a Tarjana vrta, potem pa izseda njeno kri. Zločin je razburil vso češkoslovaško in inozemsko javnost. Oblasti so takoj uvedle strogo preiskavo, da izsledijo neznanega vampirja. Dolgo ni bilo o njem duha ne sluha. Šele v tork je prišla policija na sled, ki bo najbrž pojasnila ta zverinski umor.

Med preiskavo je padel sum na delavko Evgenijo Frišnikovo, ki je izginila iz svojega stanovanja, še isti dan, ko je bil zločin izvršen. Skrivala se je v Košicah. Njeno vedenje je bilo tako

sumljivo, da so detektivi takoj spoznali, da nima čiste vesti. Zato so jo aretirali. Toda Frišnikova odločno zanika vsako krivdo. Ko so jo začeli na policiji zasliševati, je naenkrat omedlela. Ko se je zopet zavedla, ni hotela več odgovarjati.

Policija smatra, da je postala Klarička Tarjanova žrtev usodne zmoti. Frišnikova se je hotela baje osvetiti svojemu prvemu možu, ki jo je zapustil. Zato je najela neznanega zločinca ter mu naročila, naj umori njegovo malo hčerko. Morilec se je pa najbrž zmotil in umoril na bestialen način Tarjanovo hčerko. Tako misli policija. Ni pa izključeno, da nastanejo v aferi nova presenečenja.

Francoski gostje

so enodušno priznavali eleganco Ljubljane. Občudovali so moderne in krasne oblike gospodov. V odločni meri je z nedosegljivo limbo oblekami, ki jih dobavljajo našim gospodom, pripomogla trdnika Drago Schwab. Ljubljana

Prestolonaslednik podpira stavkujoče

V angleškem Somersetu se nahajajo rudniki, čijih lastnik je angleški prestolonaslednik. Somersetski rudarji so se pridružili stavkajočim in prišli ob plače, ki jih stavkovni fond ni mogel nadomestiti. Posledica je bila, da je začela trkati na delavska vrata beda. V naglici so začeli rudarji zbirati prostovoljne prispevke za svoje gladujoče rodbine. Ustanovili so nekaj podporni fond, v katerega je prispeval tudi prestolonaslednik večji znesek. Iz prestolonaslednikove pisarne je prejel vodstvo stavkajočih rudarjev obnem s podporo pismo, ki se glasi:

»Njegova kraljevska visokost se v tem sporu ne more pridružiti nobeni stranki. Toda v preteklosti smo se vsi pregrešili napram rudarjem in vsi pomilujemo uboge rudarske rodbine. Sicer bi bil pa zelo žalosten konec stavke, če bi morala ena stranka popustiti radi bede tistih, ki so na stavki najbolj zainteresirani. Njegova kraljeva visokost je prepričana, da se da spor z obojestransko voljo mirnim potom poravnati.«

Zakaj je Kristek umoril svojo rodbino

Včeraj smo poročali o strašni rodbinski tragediji v Hlohovcu na Slovaškem. Morilca Kristka so prepeljali v sredo iz Hlohovca v Nitro v zapore državnega pravdnštva. Na kolodvoru se je zbralo nad 600 radovednežev, osobito žensk, ki so hotele morilca na mestu linčati. Orožniki so s težavo pomirili razjarjeno množico. Kristek je bil vklejen in obkrožen z močno orožniško patruljo. Stopal je zelo samozavestno. Tudi v zaporu je bil vso noč miren. V Nitro so prebivalci že vedeli, da pripeljejo v sredo morilca in zato je čakala pred kolodvorom ves dan ogromna množica radovednežev, tako da so morali voditi morilca po stranskih ulicah. Kljub temu se je zbrala pred poslopjem državnega pravdnštva množica razjarjenega občinstva, ki je hotelo morilca kamenjati. Tudi tu je moralo nastopiti orožništvo.

Pokopališče v Hlohovcu, kjer leže v mrtvašnici štiri žrtve podivjanega morilca, je bilo vso noč zastraženo. Pogreb nesrečnih žrtve se je vršil včeraj popoldne na občinski stroške. Kristkovo stanovanje so oblasti zaprle.

Doslej še ni pojasnjeno, zakaj je Kristek umoril svojo rodbino. Brezposelnost ni mogla biti edini vzrok. Mož

POZOR!

Opozorjate se, da eden od nogavic z žigom in značilno (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“
traja kakor štirje pari drugih.
Kupite eden par in preprečite se. — Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene

Letošnji nabori

V območju komande ljubljanskega vojnega okrožja se bodo vršili letošnji nabori in naknadna zaprege obveznikov kakor sledi: dne 15., 16., 17., 18., 19. in 21. junija za nabornike mesnega magistrata ljubljanskega v Ljubljani (Mestni dom); dne 22., 23., 24., 25., 26., 28., 29. in 30. junija ter 1. julija za nabornike iz sreza Ljubljana-okolica, izvezni one, ki so pristojni v občini Horjul, Sv. Jošt, Log, Borovnica in Vrhnika, za katere se vrši nabor dne 28. in 30. avgusta za Vrhnika, za prelo navedene pa v Ljubljani (Mestni dom).

Dne 27. junija se vrši naknadna zaprege obveznikov v Kamniku in 8. julija v ljane in sreskega poglavarstva Ljubljana-okolica ob 9. uri predpoldne v volašnici vojvode Mišića.

Dne 2., 3., 4., 5. in 6. julija v Kamniku in dne 7. in 8. julija v Lukovici za nabornike iz sreza Kamnik;

Dne 4. julija se vrši naknadna zaprege obveznikov v Kamniku ob 11. uri predpoldne; dne 10., 12., 13. in 14. julija na Jesenicah in 15., 16., 17. in 19. julija v Radovljici za nabornike iz sreza Radovljica;

dne 11. julija se vrši naknadna zaprege obveznikov v Jesenicah in 18. julija v Radovljici, vsakokrat ob 11. predpoldne.

Dne 20., 21., 22., 23., 24. in 26. julija v Kranju in 27., 28., 29. in 30. julija v Skofiji Loki za nabornike iz sreza Kranj;

dne 25. julija se vrši naknadna zaprege obveznikov v Kranju in 29. julija v Skofiji Loki, vsakokrat ob 11. uri predpoldne;

dne 31. julija, 2. in 3. avgusta v Logatcu, 4. in 5. avgusta v Cerklji ter 6. in 7. avgusta v Ložu za nabornike iz sreza Logatec;

dne 1. avgusta se vrši naknadna zaprege obveznikov v Logatcu, 5. avgusta v Cerklji in 8. avgusta v Ložu, vsakokrat ob 11. uri predpoldne.

Dne 9., 10. in 11. avgusta v Ribnici, 12., 13. in 14. avgusta v Kočevju in 16. in 17. avgusta v Velikih Laščah za nabornike iz sreza Kočevje;

dne 11. avgusta se vrši naknadna zaprege obveznikov v Ribnici, 15. avgusta v Kočevju in 17. avgusta v Velikih Laščah, vsakokrat ob 11. uri predpoldne;

Dne 18. in 19. avgusta v Trebnju, 20. in 21. avgusta v Žužemberku in 23., 24., 25., 26. in 27. avgusta v Novem mestu za nabornike iz sreza Novo mesto.

Dne 19. avgusta se vrši naknadna zaprege obveznikov v Trebnju, 22. avgusta v Žužemberku in 26. avgusta v Novem mestu, vsakokrat ob 11. uri predpoldne.

KAVČUKASTE PETE IN PODPLATE nosite ob vsakem vremenu. »PALMA« ni razkošje, ker daje elastično udobno hojo, ter je vsakemu praktičnemu in varčnemu človeku neobhodno potrebna tembolji, ker je mnogo bolj trajna in cenejša kakor usnje. Ena polizkušnja vas brž prepriča. Odtlej ne boste hoteli več nositi čevljev brez »PALME«.

Proda se
Wanderer-avto z 2 sedežema in okritim prostorom za prtljago, primeren za trgovske potnike.
— Ogleda se v garaži STUPICA Ljubljana, Slomškova ulica. 1762

Devil ca
pridna in rotna, veča nemščina isče mesta k ljudem brez otrok, vajena kuhe in drugih dom. del. Ponudbe na urav. Slov. Naroda pod »Priladna/ 63.

Premog - drva
ILIRIJA, Kraja Petra trg 8.
Telefon 220 5-T

Proda se 172
vsi del smiti (polkovnik a Puteanyja v gradu Tivoli. I nadstropje, levo, 1. del lica, spalnica, jedni servist. stekleni servisi, razne ure in več drugih predmetov. Pogleda in kupi se v totam od 14. t. m. naprej.

Kupujemo zlato,
srebro, platin, kovinske odpadke. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana, Jernejeva cesta št. 8. 1731

Dvokolesa
znamk »Tribuna«, »Diamant«, »Favor«, »Styria«, »Frera«, »Bianchi«, »Record«, »Champion«, »Prestecio«, »Legnano« v vsi logi. Pneumatika najfinišne vrste »Dunlop«, »Michelin«, »Pirelli« itd. Najnovejši modeli in najnižje cene. — Ceniki franco; prodaja na obroke. — F. Batelj, Ljubljana, Karlovska c. 4. 107/T

Za jugoslovanski patent št 167 od 1. avgusta 1914 na:
»Stiskanje valjak za izstiskavanje vode iz vlažnih koma« a box kraja lil poput svoda iz drvenih vlakna lil celuloze«
se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenj. ponudbe na: ing MILAN SUKLJE, Ljubljana, Sešenburova ulica 7. 1765

Od jula dve god. noveče da zlaži u Beogradu isto remeno a francus m izdajem u Par zu srpsko-hrvatsko izdanje jednog m djunarodnog naučnog i stručnog časopisa.

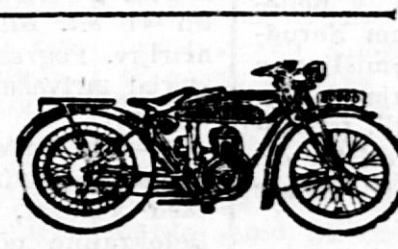
„Anal Medicine i Kirurgije“

o j če obuhvaćati uzas once sva područja medicine. Kao sadržaj o ovog časopisa na aze se gnušisan profesor i stručnjaci velikih evropskih naučnih centara. List će zlažit tromesečno u sveskama od 3-4—400 strana a svak će broj bit. posvećen studij jednog delokruga medicinskih nauka.

Prvi broj je posvećen »Ginekologiji«. S obzirom na njegov medunarodni karakter i mnogobrojnu stručnu publiku kojoj je namenjen, list »Anal Medicine i Kirurgije« pruža mogućnost ozbiljnih i s godum publiciteta svima istraživačima koje su u vezi sa medicinskim radom (tabrika farmaceutskih produkata i hrurki insurumenata, banjama, lečilištima, klimatskim mestima, sanatorijima, itd)

Pretpata za list.
Za celu godinu (4 broja) Din 240—
Za pol godine (2 broja) Din 140 —
Prednate i koružbine vr se na adresu: Administracija časopisa »Anal Medicine i Kirurgije«, Skopljanska ul. 20 Tel 23 93, a plaćanja preko Poštanske Stedion ce (ček br 53.161).

Darujte za „Sokolski Taber“!!!

B. S. A. Motocikli
in priklopie a novejši modeli 1920 i po znižanim cenah dospeli. Na ogled n pos. ušlo pri
Jugo Auto
d. z. o. z. Ljubljana, Dunajski cesta 5. Telefon 23. Čeniki na zahtevu brezplačno

1769

Naznan am vsem prijateljem in znancem, da je moj sluga, 41 let zvesto in udano opravljajoč svoje posl., go-pod

Martin Jenko

po kratki in mučni bolezn, previden s svetotajstvi umraročih sinoč ob 20. uri zatisnil svoje trudopolne oči.

Pogreb blagopokojnika se vrši v soboto ob 17. uri izpred mrtvašnice državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu

Blagopokojnega ohranimo v trajnem in hvala ležnem spominu.

V LJUBLJANI, dne 11. junija 1926.

Viktor Rohrmann, imenom tvrdk M. Pakič in V. H. Rohrmann.